

Novene ter eere van de Zoete Lieve Vrouw van 's-Hertogenbosch

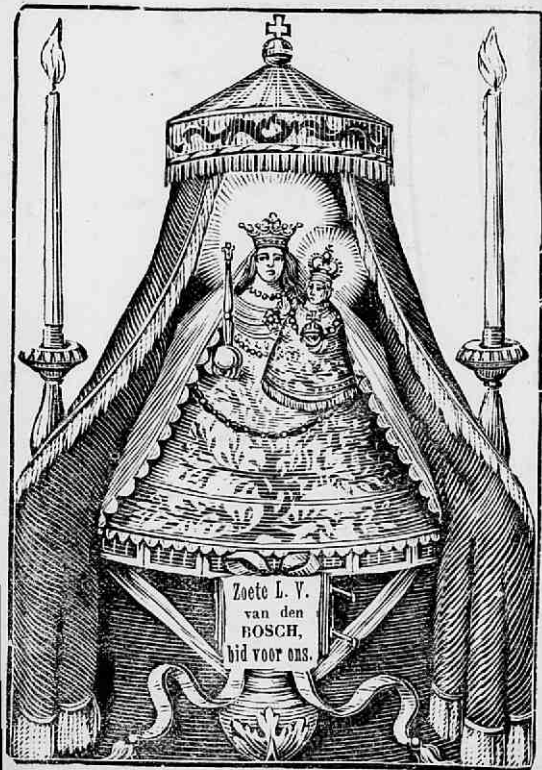
<https://hdl.handle.net/1874/325595>

559

Vak 57

24

VAK 57 No. 559

NOVENE

TER EERE VAN DE

Zoete Lieve Vrouw

VAN

's-HERTOGENBOSCH

DOOR

W. VAN NIEUWENHOFF S. J.

KERKELIJK GOEDGEKEURD.

Stoom-Snelpersdruk van
P. STOKVIS & ZOON,
's-Hertogenbosch.

1889

IMPRIMATUR.

HAAREN, 20 Mei 1889.

F. BRONGEEST,

Libr. Cens.

De kapel der Zoete Lieve Vrouw van 's-Bosch blijft een der aantrekkelijkste heiligdommen in Nederland. Bloemen en offerkaarsen getuigen er op den duur van der geloovigen vereering en liefde; en terwijl de zilveren exvoto's van mirakelen spreken, bewijst de altoos biddende groep uit allerlei personen samengesteld, dat het vertrouwen op Maria's machtige voorspraak nog niet is geschokt.

Moge deze negendaagsche oefening, die slechts enkele wonderen vermeldt, van die welke in het kerkelijk goedgekeurde mirakelboekje den „SOETEN WIJNGAERTRANCK” staan opgeteekend, aan deze godsvrucht voedsel geven en dit hartelijk vertrouwen zoo mogelijk doen stijgen.

's-GRAVENHAGE, den 9den Mei 1889.

W. VAN NIEUWENHOFF, S. J.

Lettende op de Constituties van Paus Urbanus VIII, verklaart de schrijver wat de echtheid der verhaalde wonderen betreft, zich gaarne aan het eindoordeel der H. Kerk te onderwerpen.

EERSTE DAG.

Geschiedenis van den Oorsprong.

Ten jare 1380 kwam dit moeder-Godsbeeld uit een verloren hoek, waar het geschonden en onoogelijk tot niets meer dienstig werd geacht, schijnbaar toevallig weer voor den dag. Schoonheid of kunstwaarde bezat het niet, doch eerbied voor Haar, die het voorstelde, redde dit beeld van het vuur. Op Maria-Lichtmis van 1381 wil de vrome Wouter het eene eervoller plaats in zijne woning geven, doch als hij zich onmachtig voelt het op te heffen, gaat er eene huivering door zijne leden. Op geheel onverhoopte wijze komt hij in bezit

van het kindje, wat op den arm der moeder behoort.

Twee vrouwen veroorloven zich spotternij met de onoogelijkheid van het beeld, en worden door God geslagen met eene ziekte, welke aanstonds geneest, wanneer de kranken een offer in geld voor de versiering van dit beeldje beloven. Nu wordt het opgemaakt en goed geschilderd, en terwijl het vreemde verhaal van al 't gebeurde van mond tot mond gaat, komen de Bosschenaars voor dit beeld der Lieve Vrouw hunne gebeden storten en hunnen nood klagen.

B E M E R K I N G.

De almachtige God, die wonderbaar in Zijne werken is en het onaanzienlijke en geringe in het oog der wereld bij voorkeur bezigt om groote dingen te doen, heeft dit weggeworpen beeld gekozen en aangeduid om het voorwerp

te worden eener bijzondere vereering van de moeder Zijns goddelijken Zoons, en een fontein, als het ware, van lichamelijke en geestelijke gunsten.

G E B E D.

O Maria, gij hebt voorspeld: „*mij zullen alle geslachten zalig prijzen,*” zie mij hier aan den voet uwer beeltenis, welke sinds zeven honderd jaren de vervulling van dit woord getuigt, dewijl allen hier troost en hulp hebben gevonden. Verkrijg voor mij, Lieve moeder van Uw goddelijken Zoon de gunsten, welke ik zoo dringend van U afsmeek; help mij altoos naar de stem der genade luisteren, en zóó met de plannen van God over mij mede te werken, dat ik U eens in den hemel met alle geslachten zalig mag prijzen, Amen.

Driemaal: Wees gegroet. enz.

TWEEDE DAG.

Hadewich Timmermans.

In September 1380 stond het Lieve Vrouwe-beeld nog op St. Martinus' altaar in de St. Jan. Hadewich van Vichten, echtgenoot van Jan Timmermans lag zinds drie jaren te bed met eene verlamming aan het been. In den nacht voor St. Michiel meent zij Onzen Heer Jezus Christus te zien in menschelijke gedaante, dragende een purperen kleet. „Wilt gij genezen worden? vroeg de Heer.

De kranke antwoordde, dat zij niets vuriger wenschte dan in haar lijden te worden getroost.

„Sta dan op,” klonk het haar toe

„ga naar het verworpen beeld der Zoete Moeder Maria op het altaar van Martinus en breng daar een been in was ten offer.”

Zoodra dit gereed was, sleepte zich Hadewich op krukken naar de kerk. Hare machteloosheid en hevige pijnen wekten het medelijden der omstaanders.

Toen een hunner een nagel voor haar in den muur had geslagen, hing zij zelve haar offer op en voelde zich op het eigen oogenblik genezen. Nu verhaalde zij onder tranen van dankbaarheid haar visioen en keerde zonder krukken huiswaarts.

Deze wonderbare gebeurtenis was oorzaak, dat men het beeld door eene bekwame hand herstellen en versieren liet en op een troon met vergulde torens plaatste in de kapel, waar

het nu nog wordt vereerd onder den
titel van de *Zoete Lieve Vrouw*.

BEMERKING.

Terecht heeft het geloovige, dankbare volk deze moeder der schoone liefde dien naam gegeven, want zoeter dan honig op de lippen is haar naam en gedachtenis; alle hoop des levens en der deugd is bij haar. Over stad en land is haar geest vol zoetheid gegaan en heeft allen, die haar in pijn en smarten met vertrouwen aanriepen, getroost en verkwikt. In de eerste zeven jaren alleen werden reeds meer dan vijftig lichamelijke genezingen als de boven vermelde opgeteekend.

GEBED.

O, Maria, onze zoetheid en onze hoop, ik nader met zoo vast vertrouwen tot dit Uw heiligdom. Ik wensch zoo

vurig door U te worden getroost in het lijden, wat mij kwelt.

Laat Uwe zoetheid mij verkwikken in mijn leed. Genees mijne kranke ziel en de zielen, die ik u aanbeveel, van de geestelijke lamheid, welke ons een beletsel is om moedig en blijde voort te gaan op den weg der geboden, opdat wij dichter komen bij U en bij Jesus Christus Uwen goddelijken Zoon. Amen.

Driemaal: Wees gegroet, enz.

DERDE DAG.

Gered uit het Vuur.

Kort na de verheffing van het beeld der Zoete Lieve Vrouw ontstond er brand in eene woning, gelijk de meesten toen van hout opgetrokken. De bewoners wisten geen raad; angstwekkend greep de vlam in 't rond, er was gevaar voor de belendende huizen mede. In haar nood werpt de vrouw des huizes zich op de knieën en belooft aan de Zoete Vrouwe een huis te offeren van was, indien dit onheil van haar en de geburen wordt geweerd. Op het eigen oogenblik slaat de vlam in den grond en dooft.

Doch in Mei 1381 taste het vuur

de kapel der Lieve Vrouwe zelve aan. Kreten gaan op: „*brand bij onze Lieve Vrouwe!*” De toegesnelde broeder zag, dat geen hulp meer baatte, en riep: *O, schoone moeder Gods, red zelve Uw beeld!* Een der burgers meende een helderen glans te zien nederdalen over het beeld en eene mensche-lijke gedaante te onderscheiden tusschen de vlammen en den troon. Eerst blijft hij sidderend staan, doch voelt zijn moed herleven en rukt het beeld van den reeds brandenden troon. Nu goot een ander er water over en beschadigde de verf, die slechts een weinig zwart geworden was. Den mantel had het vuur verteerd, zoo mede den troon, waar 't op stond; het Magdalenabeeld er neven; en een metalen kandelaar was in den gloed gesmolten aan eenen kant. Bij het gezicht dezer

verwoesting riep een vrome Bossche-naar uit: „ik had mijn eigen huis liever in asch zien leggen dan het beeld der Zoete Vrouwe.” — Doch 't was gespaard, en toen het vuur gedoofd was, droegen de blijde burgers het ongedeerde en weer opgemaakte beeld in triomf naar de kapel terug.

Toen in 1418 geheel de St. Janskerk afbrandde, spaarde het vuur der kapel de Lieve Vrouw met het wonderbeeld.

In 1584 geraakte de groote toren in brand — De vuurzee, die het orgel verslond, bedreigde het heiligdom van Gods Lieve Moeder — doch het bleef voor de derde male behouden, en alleen aan de buitenzijde der kapel bracht het nedervallende puin merkeijke schade.

BEMERKING.

Mozes zag het braambosch in vlammen staan, doch het verbrandde niet. Dit was eene voorafbeelding van Maria, welke geen oogenblik van haar vlekkeloos leven door den gloed der erfzonde, die alles in brand zet, gezengd is.

Een wonderbaar teeken aan den hemel heeft Joannes de Apostel aanschouwd: eene vrouw, die de zon droeg als een sluier om haar hoofd, en niet bezweek van den gloed dier stralen. Beeld van haar, die Gods Zoon haar kind noemt en op de armen draagt den schepper van hemel en aarde.

GEBED.

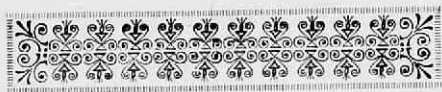
O, Zoete Moeder Gods, ik ben een levende tempel van den H. Geest, bewaar mij in den vuurgloed der driften en kwade neigingen. Ik wijd

U hier mij zelven toe met lichaam
en ziel, verdedig me als Uw eigendom !
Weer het vuur der zonden van mij af;
laat niet toe, dat mijn kleed van
genade worde gezengd of verteerd;
bid voor mij en voor al wie ik lief
heb, dat wij nooit tot het eeuwig vuur
moeten worden verwezen.

Amen.

Driemaal: Wees gegroet, enz.

VIERDE DAG.

Het licht der Blinden.

De wonderbare gebeurtenissen, welke er plaats grepen bij het beeld der Lieve Vrouw in den Bosch, waren al spoedig bekend geworden door de Nederlanden en daar buiten. Reeds den 9^{den} October 1381 kwam eene vrouw Elisabeth genaamd, uit Zalt-Bommel naar den Bosch. Zij was over het jaar stekeblind en verhaalde nu, dat Maria haar verschenen was en bevolen had naar 's-Hertogenbosch ter beevaart te gaan met een offer volgens haar goedvinden voor de kapel. Naar het heiligdom geleid, herkreeg zij in het bijzijn van velen het licht

harer oogen en keerde met een lied van dank op de lippen huiswaarts.

Een jaar later werd Aleydis, het blinde dochttertje van Giel Wouters te Leen ziende, terwijl haar vader de wonderen der Zoete Lieve Vrouw overwoog.

Ons mirakelboek verhaalt tusschen de jaren 1381 en '86 van blinden uit Amsterdam, Arnhem, Brussel, Cleve, Gouda, Groningen, Gulik, Helmond, Hulst, Koningswinter, Kuilenburg, Maastricht, Nieuwpoort, Oisterwijk, Oudenkerk, Valkenburg, Westhalen en IJzendijke - welke allen na elders vruchteloos genezing te hebben gezocht, volkomen ziende geworden zijn door eene vertrouwvolle aanroeping van Gods H. Moeder met eene belofte ter eere der Zoete Vrouwe van den Bosch.

Een dezer genezenen, Willem van der Brugghe te Arnhem had een dochtertje Gertrudis, dat sinds twee maanden aan hardnekkige doofheid leed.

„Waarom — vroegen hem de geburen — neemt gij ook voor dat kind niet uwe toevlucht tot O. L. V. van den Bosch? gij hebt toch zelf hare macht en goedheid ondervonden.” Nu begaf zich de vader naar de kerk in Arnhem en geknield voor het beeld der Moeder Gods had hij: „Koningin des hemels, verhoor mijn gebed: open de ooren van mijn kind, en ik beloof U eene beevaart naar den Bosch, waar Gij Uwe macht bijzonder openbaart!”

Toen hij te huis kwam, hoorde het meisje en bleef genezen.

B E M E R K I N G.

De H. Kerk vergelijkt Maria beurtelings bij de zon, de maan en de sterren om het licht, dat zij afstraalt, en den glans, dien zij verspreidt. In een harer gezangen smeekt zij: *geef het licht den blinden*; ontelbare malen is deze bee verhoord voor het lichaam, doch ook voor de ziel, want Maria is de moeder der kennis, en door haar, zegt de H. Cyrillus, komen de heidenen tot het geloof.

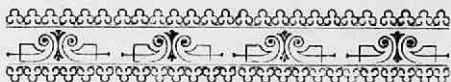
G E B E D.

O Moeder van zoetheid, hoe stijgt ons vertrouwen op Uwe moederlijke hulp! Wij smeeken U, laat Uw hemelsch licht opgaan over de duizenden, die in ons vaderland nog nederzitten in de duisternissen des ongeloofs en rondtasten in velerlei dwaling. Open dezen beklagenswaardigen de oogen der ziel!

laat hen het woord der waarheid
hooren en verstaan, opdat het aantal
van hen, die U en Jesus Christus Uwen
goddelijken Zoon kennen en beminnen,
dagelijks in uitgebreidheid toeneme.
Amen.

Driemaal: Wees gegroet, enz.

VIJFDE DAG.

Genezing der kranken.

Schier ontelbaar zijn de wonderen, die van het laatst van 1381 af voor het beeld der Zoete Lieve Vrouw plaats grepen. „In 1382 en vooral in '83 volgden zij elkaar op” — zegt Hezenmans, — „met eene snelheid, welke de tijdgenooten met verbazing moet hebben vervuld.” Van alle oorden kwamen pelgrims aan het wonderbeeld hunne offers brengen en vermelden, welke zegeningen zij aan Maria's voorspraak te danken hadden:

Ongeneeslijk verklaarde zieken waren gezond geworden; den stommen was de spraak, den dooven het ge-

hoor, krankzinnigen het verstand, verlamden het gebruik hunner ledematen teruggeschonken.

Doodelijk gewonden werden op het slagveld gered door de voorbee der Zoete Lieve Vrouw; gekwetsten, verminkten, lieden met de vreeselijkste kwalen bezocht, verdrongen zich in haar heiligdom of om genezing te vragen, of om te bedanken voor eene wonderbare herstelling. Een enkel voorbeeld: den Jonker Aart de Bijde van Gheel was in het beleg van Vuren een pijl in 't voorhoofd geschoten. De punt van het staal was bij 't overhaast uitrukken in het hoofd achtergebleven en veroorzaakte gedurende zes-en-twintig jaren hevige smart. Op een nacht verschijnt hem Gods moeder gehuld in een gloed van schitterende stralen. Doch plot-

seling verbleekt die glans, en hij zag niets dan eene witte gedaante.

„Koningin des hemels” vroeg de verbaasde jonker, waar bleef op eens uw glans en heerlijkheid? Gij waart zoo schoon!” Zij sprak: *Aart, ik heb mijn zoon voor u gebeden, bekeer u, kom-ter beevaart naar mijn beeld te 's-Hertogenbosch.*

Aanstands deed de lijder belofte geen vleesch te zullen eten, eer hij dit bevel had voldaan. Op het eigen oogenblik komt het stukje ijzer zonder eenige pijn uit zijn voorhoofd — er bleef een wonde achter van een vinger breed, doch hij was genezen.

BEMERKING.

De godgeleerde Suarez gelooft, dat de H. Maagd reeds bij haar leven na Christus' Hemelvaart vele wonderen heeft gedaan en aan zieken de

gezondheid teruggegeven. Ten hemel opgenomen, wordt zij de boom des levens voor wie haar naderen, geheeten.

Haar naam alleen is gelijk uitgestorte olie, welke verzacht, versterkt en geneest. „Meer dan de namen van alle heiligen” zegt Idiota — verkwikt Maria's naam de moeden, geneest de zieken, verlicht de blinden en beurt de uitgeputten op. Daarom zingt de Kerk haar toe: Wees gegroet, o Koningin, moeder van barmhartigheid, ons leven onze zoetheid, onze hoop, wees gegroet.

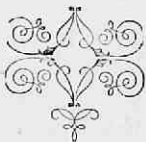
GEBED.

O Zoete Lieve Vrouw, laat Uw naam mij een balsem wezen in smart, in ziekte mij sterken en genezen! Ontferm U over al de zieken, die tot U verzuchten, of hier worden

aanbevolen, doch genees bovenal de
doodelijke wonden der ziel.

Boom des levens, beschut ons in
Uw lommer en geef ons in eeuwig-
heid te genieten van Uwe goddelijke
vrucht. Amen.

Driemaal: Wees gegroet, enz.

ZESDE DAG.

Sterre der Zee.

Ten jare 1382 stevende een zwaar geladen koopvaardijer met vier-en-veertig man aan boord naar Lijfland. In volle zee gekomen, werden zij overvallen door een storm, als de oudste varensgezellen nog nooit hadden beleefd. Drie dagen en drie nachten hield het noodweer aan, tot zij in hun angst besloten het lot te werpen, wie hunner in naam van allen een geschenk in zilver brengen zoude aan O. L. Vrouw van den Bosch. Zekere Redegis in Lijfland woonachtig, werd door het lot aan gewezen. Terwijl hij de gitten in-

zamelde voor het geschenk, bedaarde het weer, de zee ging liggen en de hemel werd helder. Na behouden aankomst ondernam hij de reis van vierhonderd mijlen uit Lijfland naar den Bosch en offerde het geschenk der dankbare schepelingen in tegenwoordigheid van de geestelijken der St. Jans Kerk te 's Bosch, den 8sten November.

Het volgend jaar keerde het schip van Jan van de Veen met rogge geladen uit de Oostzee naar Amsterdam. Op de Maas overvalt hem een geweldige storm uit het noordwesten, en 't werd zoo donker, dat de bootslieden niets meer konden zien. Het krakende vaartuig is de speelbal der woedende elementen. In hunne nabijheid gaan noodkreten op van een zinkend schip, waarvoor geen red-

ding mogelijk is. Onder in 't ruim komt het water den mannen tot de knieën — alle achteen hebben zij een wissen dood voor oogen. Doch Jan van de Veen, de schipper, vat moed. — Kinderen zegt hij, laat ons de moeder van zoetheid aanroepen van 's-Hertogenbosch; zij is de zee-ster, die ons licht kan geven, zij de veilige haven, waarin wij van den dood worden gered."

Toen nu deze mannen de armen ten hemel staken en beloofden eenparig ter beevaart naar den Bosch te gaan, werd het stil op het water de lucht klaarde op, en den 26sten April zett'en zij behouden voet aan wal.

BEMERKING.

Maria zegt de H. Bernardus is de heerlijk stralende ster, welke boven

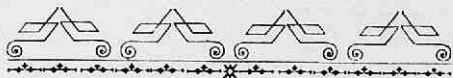
deze wijde en diepe zee der wereld door hare verdiensten schittert, en den weg wijst door hare voorbeelden. O, gij, die meer aan stormen en orkanen schijnt overgeleverd dan te gaan op vasten grond, houd uwe oogen op dit glanzend gesternte, indien gij niet wilt omkomen. Steekt de wind der bekoring op, stoot gij tegen de klippen van tegenspoed, zie naar de ster, roep tot Maria. Als de golven van velerlei kwade neigingen u slingeren, zie naar de ster roep tot Maria. Als de menigte uwer zonden u bezwaart, en het schuldig geweten voor Gods oordeel siddert; als gij in den donkeren afgrond van treurige wanhoop begint te zinken, denk dan aan Maria!

GEBED.

O Zoete Lieve Vrouw, laat mij in twijfelingen, in angsten en gevaren aan u denken, tot u roepen. U volgend zal ik niet afdwalen, U smee-kend, zal ik niet wanhopen; als Gij mij vasthoudt, zal ik niet vallen; als Gij me geleidt, word ik niet moede; als Gij me genadig zijt, zal ik tot U komen en Uw glanzend licht en Uwe zoetheid loven in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Driemaal: Wees gegroet enz.

ZEVENDE DAG.

Uit den kerker verlost.

Toen hertog Arnoud van Gelder uit zijn ellendigen kerker was bevrijd, trok hij recht naar den Bosch om voor het wonderbeeld der Zoete Lieve Vrouw in St. Jan de boeien op te hangen, in welke zijn ontaarde zoon hem gesloten had. Toch was Arnoud de eerste niet: ontelbaren voor hem had deze machtige Vrouw van zoetheid uit gevangenschap en boeien verlost.

Paulus Raffijn, zucht in den kerker; hij is onrechtvaardig van moord beticht, kan zijne onschuld niet bewijzen en wordt veroordeeld ter dood.

Nu belooft hij Maria in linnen boetgewaad haar wonderbeeld van den Bosch te bezoeken, indien Zij hem redt uit de schande en het doodsgevaar. Reeds was de uitvoering van het vonnis bepaald, toen twee mannen zich voor de rechters stelden en hunne schuld aan den moord beken- den, voor welke Paul Raffijn zou worden gevonnisd. Zij ondergingen de straf, en Paulus werd met eere vrijgelaten.

Zekere Govert Coroys uit het Bredasche heeft in een drift een man gewond en boet zijne schuld in de gevangenis. Hij bidt Maria zich zijner te ontfermen en hem uit dezen kerker te bevrijden, dan zal zijn eerste gang een beevaart wezen naar de Zoete Lieve Vrouw van den Bosch. Tegen den morgenstond klinkt er

eene stem die hem wekt uit zijn slaap: „Sta op Govert gij zijt vrij"! Hij voelt zijne voeten los van het blok, ziet de ijzeren banden aan zijne armen ontsloten. Boven aan den trap staat het valluik open, eveneens de twee ijzeren deuren des kerkers. Aan de poort van het kasteel vindt hij de valbrug neergelaten, de wachten in slaap, en aan den oever der rivier ligt een veerschipper, die hem om Gods wil overzet. Hij is vrij.

BEMERKING.

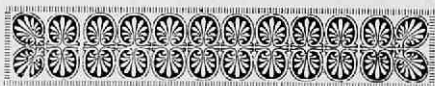
Komt ons niet het verhaal der verlossing van Petrus uit den kerker van Jeruzalem voor den geest? Zooals de Heer zijn engel zond om Petrus te verlossen uit de macht van Herodes, zoo komt Maria hare vereeders te hulp, die uit de boeien roepen tot Haar. Wordt de hoogste macht vereischt om een kerker te openen, Maria

is Koningin: doch moet meedoogende goedheid zich ontfermen, eer de macht de boeien breekt, — Zij is moeder tevens: *Koningin, Moeder van barmhartigheid*. Wees gegroet!

G E B E D.

Vol vertrouwen op deze koninklijke macht en moederlijke goedheid, o Zoete Lieve Vrouw, smee-ken wij U met de Kerk: *Breek des zondaars boeien*. Toon, dat gij schrikverwekkend zijt voor den helschen vijand, die den zwakken mensch gekluisterd houdt in zijne banden; treed op, machtige vorstin, wees de moeder en toevlucht der zondaren; help Uwe kinderen bevrijden uit de slavernij der zonde, en zij zullen in Uw heilighdom hier op aarde en in den hemel voor Uw troon het lied van dank voor hunne verlossing zingen. Amen.

Driemaal: Wees gegroet, enz.

ACHTSTE DAG.

Hulp der Christenen.

Den 12^{den} Maart van 1384 bracht een rijke koopman Willem Hijmont uit Pruisen in de kapel der Zoete Lieve Vrouw een wassen schip ten offer wegende 38 pond. Hij verhaalde hoe hij met 350 vaten wijn van Rochelle komende nabij de spaansche kust eene engelsche vloot ontmoet had bestaande uit honderd schepen. Een van deze met 200 koppen bemand, zeilde recht op den koopvaardijer aan met de kennelijke bedoeling om hem van zijne lading te berooven en gevangen te nemen. Toen zij het schip nabij kwamen, wierp Willem zich

vol angst op de knieën en smeekte O. L. V. van den Bosch onder belofte redding uit dezen nood, behoud van lading en leven.

Toen daalde plotseling een dikke nevel en onttrok hem aan 't gezicht des zeeroovers; tegelijk vulde een krachtige bries de zeilen en verwijderde Willem Hijmont's schip met ongelooflijke snelheid van zijne belagers. Toen de mist na eenige uren optrok, was er van de vloot niets meer te zien, en Hijmont vervolgde zonder stoornis zijne reis, het hart vol dankbaarheid voor de moeder des Heeren.

Ons mirakelboek vermeldt nog twee overwinningen onder aanroeping der Lieve Vrouw van den Bosch door zeevaarders op kaperschepen behaald.

De eerste maal sloegen tien mannen veertig op de vlucht, en Wolf

van der Veer streed een dag en een nacht met dertig tegen drie honderd en overwon door de voorspraak van Maria.

BEMERKING.

Hoe dikwijls worden wij aangevallen niet door zeeroovers of kaperschepen, doch door vijanden in en buiten ons, met gevaar al onze gewonnen schatten van verdiensten tegelijk met het leven der ziel te verliezen! Wat kunnen wij tegen de overmacht, vooral wanneer onze eigen natuur het heimelijk met den vijand eens is en mede samen spant tegen ons? Wij kunnen overwinnen, want Onze Lieve Vrouw is een Toren van David, eene sterke vesting, in welke kracht te vinden is. Daar hangen duizend schilden voor jong en oud, voor rijk en arm. Wie zich dekt

met het schild der Maria-vereering,
overwint elken vijand zijner ziel.

GEBED.

Machtige hulp der Christenen, Gij blijft onze hoop! nooit hebt gij het vertrouwen Uwer vereerders beschaamd; zoo menigmaal iemand in nood of gevaren zijne toevlucht tot U nam, zijt Gij te hulp gekomen. Sta ons bij in allen nood! Geef ons de liefde van Jezus in het hart, Uw zoeten naam als strijdkreet op de lippen, Uwe beeltenis als een schild op de borst, en ofschoon er dan aan onze rechter- en linkerzijde duizenden vallen, wij staan en vreezen niet, omdat Gij met ons zijt. Amen.

Driemaal: Wees gegroet, enz.

NEGENDE DAG

Ons leven, onze zoetheid, onze hoop.

Verrassend groot is het aantal dooden van allen leeftijd, welke de Zoete Lieve Vrouw van den Bosch ten leven heeft opgewekt. Reeds in 1521 tonden er zes-en-zestig op de lijst der mirakelen vermeld.

Getuigt wellicht het jaarlijks omgang-feest der Lieve Vrouw niet met geschiedkundige zekerheid, dat eene besmettelijke ziekte in den Bosch heeft opgehouden te woeden, toen het wonderbeeld in plechtigen optocht door de straten werd gevoerd; -- zonder eenigen twijfel is dit feest eene luidsprekende openbaring van

de nooit verflauwende dankbaarheid des volks voor de tallooze gunsten, welke de moeder Gods in den Bosch en aan de Bosschenaren niet het minste bewezen heeft.

Donkere dagen zijn gekomen; 's-Hertogenbosch heeft zijne aantrekkelijkste glorie zien ondergaan, toen bij de inneming der stad in 1629 Maria's wonderbeeld naar Brussel werd overgebracht; ruim twee eeuwen bleef het duister in Maria's heiligdom; toch doorwaakte de vereering der zoete Lieve Vrouw dezen langen, treurigen nacht. Zonder ophouden werd Maria onder dien titel aangeroepen; hare feesten werden in stilte gevierd; het eeuwenoude jaarfeest van den omgang des noods bij 't vallen van den avond of des nachts in herinnering gehouden. Toch is einde-

lijk de grauwe lucht weer opgeklaard, 't is heldere dag geworden. Voorbij was de lange winter, de schoonste bloemen tooiden ons heiligdom weder, want de Zoete Lieve Vrouw troonde op nieuw in Hare eeuwen heugende kapel. Wie daar binnentreedt, gevoelt aanstonds eene opgewektheid om mee te juichen: — Wees gegroet, o Koningin, moeder van barmhartigheid, ons leven, onze zoetheid onze hoop, Wees gegroet!

BEMERKING.

Na den dood des goddelijken Meesters nam Joannes de evangelist zijne moeder Maria bij zich in huis. Patroon der kathedrale Kerk van den Bosch geworden, heeft St. Jan Maria wederom in zijn huis eene eereplaats aangewezen, haar voor onze oogen gekroond als Koningin. Van de wonderen der

Zoete Lieve Vrouw mag in zekeren zin het woord van Joannes gelden: dat niet alles beschreven staat, waardoor zij hare macht en goedheid heeft getoond. Toch is er genoeg verhaald om te doen gelooven en belijden, dat de H. Moeder Gods Maria onbeperkte macht uitoefent als Koningin, en voor ons Hare kinderen eene altoos springende bron van hoop en zoetheid blijft.

G E B E D.

O, Zoete Lieve Vrouw van den Bosch, ik verheug mij in de eere en hulde, welke de geslachten van zeven eeuwen U voor dit wonderbeeld hebben gebracht. Blijf nu bij ons, keer uw aangezicht niet meer van ons af; Gij moet over ons heerschen, Gij met Uw goddelijken Zoon, want

Gij zijt onze Koningin. Vestig uwe oogen vol moederlijke goedheid op ons Nederland en geef aan het eind van onzen pelgrimstocht ons Jesus te aanschouwen in 't eeuwig licht en de eindelooze vreugde der zaligen. Amen.

Driemaal: Wees gegroet enz.

LITANIE

TER EERE VAN

ONZE LIEVE VROUW.

— x —

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld ontferm
U onzer.

God, heilige Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U
onzer.

Heilige Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods, bid voor ons.

H. Maagd der Maagden, bid voor ons.

Moeder van Christus, bid voor ons.

Moeder der goddelijke genade! bid voor ons.
 Allerreinste Moeder,
 Allernuiverste Moeder,
 Ongeschondene Moeder,
 Onbevleete Moeder,
 Minnelijke Moeder,
 Wonderlijke Moeder,
 Moeder des Scheppers,
 Moeder des Zaligmakers,
 Allervoorzigtige Maagd,
 Eerwaardige Maagd,
 Lofwaardige Maagd,
 Machtige Maagd,
 Goedertierene Maagd,
 Getrouwe Maagd,
 Spiegel der rechtvaardigheid,
 Zetel der wijsheid,
 Oorzaak onzer blijdschap,
 Geestelijk vat,
 Eerwaardig vat,
 Uitmuntend vat van godsvrucht,
 Geheimzinnige roos,
 Toren van David,
 Ivoren Toren,
 Gulden Huis,
 Ark des verbonds,
 Deur des Hemels,

bid voor ons.

Morgenster, bid voor ons.
 Behoudenis der kraken,
 Toevlucht der zondaren,
 Troosteres der bedrukten,
 Hulp der Christenen,
 Koningin der Engelen,
 Koningin der Patriarchen.
 Koningin der Profeten,
 Koningin der Apostelen,
 Koningin der Martelaren,
 Koningin der Belijders.
 Koningin der Maagden,
 Koningin van alle Heiligen,
 Koningin zonder erfsmet ontvangen.
 Koningin van den allerheiligsten Rozen-
 krans,
 Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
 wereld, spaar ons, Heer.
 Lam Gods, dat wegneemt, de zonden der
 wereld, verhoor ons, Heer.
 Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
 wereld, ontferm U onzer, Heer.
 Christus, hoor ons.
 Jezus Christus, verhoor ons.
 Wees gegroet, Maria, enz.

GEBED.

Onder Uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, o heilige Moeder Gods! versmaad onze gebeden niet in onzen nood, maar verlos ons altijd van alle gevaren, o roemrijke en gezegende Maagd! onze Vrouw onze Middelaressen onze voorspraak! Verzoen ons met Uwen Zoon, beveel ons aan Uwen Zoon, vertoon ons aan Uwen Zoon!

v. Bid voor ons, heilige Moeder Gods.

r. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden,

Wij bidden U, o Heer! stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de menschwording van Christus, Uwen Zoon, hebben leeren kennen, door Zijn lijden en kruis tot de heerlijkheid der verrijzenis gebracht mogen worden, door Christus, onzen Heer. Amen.

